

Dorpsplan

# Hazerswoude-Dorp

2018-2022



Alphen aan den Rijn

# Inleiding

Voor u liggen de wijk- en dorpsplannen van alle gebieden van Alphen aan den Rijn.

In 2014 is gestart met het gebiedsgericht werken. Na vierenhalf jaar zijn we toe aan een doorontwikkeling van het gebiedsgericht werken en denken. We hebben de eerste vier jaar vooral veel gebiedsinformatie en -kennis opgehaald en in 2016 een eerste versie gemaakt van de wijkplannen. Nu is het tijd om een aantal onderwerpen te verdiepen en daarnaar te handelen. Dat doen we zowel op de inhoud, via de wijk- en dorpsplannen, als organisatorisch. Het recent vastgestelde coalitie akkoord “Groene stad met Lef”, met krachtige buurten en dorpen, straalt één en al ambitie uit om van buiten naar binnen te werken. Daarbij wordt de samenleving als uitgangspunt genomen en niet het gemeentehuis. De bouwstenen vertalen we de komende vier jaar in het gebiedsgericht werken en denken.

## WAAROM GEBIEDSGERICHT WERKEN EN DENKEN?

Alphen aan den Rijn bestaat uit veel verschillende buurten en dorpen, elk met zijn eigen DNA. Bewoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties weten vaak het beste wat er leeft in een gebied. In deze samenleving is het niet meer altijd vanzelfsprekend dat de overheid het initiatief neemt voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Bewoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties kunnen en willen vaak zelf veel doen.

Het doel van gebiedsgericht werken is dat *alle inspanningen gericht zijn op dat wat nodig is in het gebied*. Gebiedsgericht werken focust op het behalen van resultaten voor de dorpen en buurten. Hierbij ligt de nadruk op de collectieve belangen en activiteiten die zich afspelen in de openbare ruimte, en niet op individuele casussen. Daar waar buurten door de

persoonlijke omstandigheden van de inwoners minder actief kunnen zijn, neemt de gemeente het voortouw en gebruikt zij soms *bemoezorg om de opgave* voor elkaar te krijgen. Zeker in het sociale domein is dit aan de orde.

De gebiedsgerichte aanpak zorgt ook voor *maatwerk*. Samen met inwoners, organisaties en ondernemers onderzoeken we wat er voor een straat, dorp of buurt nodig is. Gebiedsgericht werken betekent goed naar elkaar *luisteren en samenwerken*. Ook het maken van een *belangenafweging* hoort hierbij. Soms zijn er botsende belangen tussen wat inwoners willen en wat kan, wat wenselijk is voor het algemeen belang en wat mag. Het is niet zo dat de inwoner vraagt en de gemeente draait. Het gaat ook niet alleen om het werken volgens de regels. Gebiedsgericht werken draait om het *zoeken naar ruimte* en deze ook gebruiken.

## DE WIJKPLANNEN

Het is niet de bedoeling dat het gebiedsgericht werken gepaard gaat met bureaucratie en papieren tijgers, maar structuur is wel nodig. Daarom maken we wijk- en dorpsplannen.

We zijn gestart met een gebiedsanalyse; daarmee brengen we in kaart wat er speelt in een gebied. Welke ontwikkelingen, kansen en bedreigingen zijn er? Hiervoor gebruiken we de volgende informatie:

- Cijfers en data van de gemeente en haar partners, zoals bijvoorbeeld maatschappelijke partners, woningcorporaties en de politie.
- Verhalen en ervaringen van inwoners, maatschappelijke organisaties en medewerkers van de gemeente. Dit doen we met de kaarten-op-tafelsessies.

De uitkomsten van de analyses geven een goed beeld van de situatie per gebied. Aan de hand daarvan stellen we per gebied een wijk- of dorpsplan op. Hierin staat wat we willen bereiken en welke

onderwerpen prioriteit hebben. Per speerpunt geeft het wijk- of dorpsplan antwoord op de vragen:

- Welke doelen willen we bereiken?
- Welke prestatie leveren we daar voor?
- Welke andere doorgaande ontwikkelingen (plannen en activiteiten naast de prioriteiten) zijn er in het gebied?

De wijk- en dorpsplannen 2018-2022 geven dus weer wat de opgaven per dorp of wijk zijn.

Voor het maken van keuzes in de maatregelen en projecten maken we steeds vaker gebruik van het instrument 'gedragsinzichten' (behavioural insights). Daardoor wordt onze inzet effectiever. Een goed voorbeeld is het onderzoek naar jeugd in de dorpen Benthuizen, Koudekerk aan den Rijn, Hazerswoude-Dorp en Hazerswoude-Dorp en -Rijndijk.

Er zijn veel partijen betrokken geweest bij het maken van de wijk- en dorpsplannen.

## RELATIE MET HET COALITIEAKKOORD EN RODE DRAAD WIJKPLANNEN

Met gebiedsgericht werken leveren we maatwerk, passend bij het gebied. Toch zijn er in de plannen een paar hooflijnen te herkennen, die als een rode draad in ieder plan terugkomen.

Dit zijn de ontwikkeling van jeugd, emanciperen en betrekken van inwoners, vergrijzing (dementievriendelijke buurten en dorpen en aanpak eenzaamheid), sociale samenhang, aandacht voor kwetsbare inwoners (inwoners met een lage sociaal- economische positie inclusief armoedebestrijding) en wonen in de dorpen. Deze hoofdthema's komen ook terug in het recent vastgestelde coalitieakkoord 'Groene stad met Lef'.

Daarnaast zijn er nog een aantal thema's uit het coalitieakkoord die in het gemeentelijke DNA zitten. Die zijn niet allemaal afzonderlijk genoemd in de wijk- en dorpsplannen, omdat zij voor alle plannen gelden.

Een eerste belangrijk thema is duurzaamheid. In alle reconstructies, inrichting van het openbaar gebied of initiatieven van inwoners op dit gebied passen we de principes van duurzaamheid toe. We betrekken de inwoners bij de gevolgen van de oprukkende versterking voor de wateroverlast. Met operatie Steenbreek sturen we op meer bewustwording en zetten we gezamenlijk in op de vergroening van tuinen, daken, straten en wijken om het riool te ontlasten en de biodiversiteit te bevorderen.

Het tweede en misschien wel belangrijkste thema is participatie, zowel in de uitvoering van de doe-participatie als in de vorm van buurtpreventieprojecten en WhatsApp-groepen. Ook de belangenverenigingen, dorpsoverleggen en-raden of andere niet-georganiseerde inwoners worden betrokken bij de uitvoering in de buurten en dorpen. Samen optrekken is het motto.

### RELATIE MET DE GEBIEDSVISIES

Voor de dorpen is besloten om vooruitlopend op een bestemmingsplan eerst een strategische visie op te stellen. Per dorp is een afzonderlijke, maar wel integrale visie opgesteld. Met deze integraliteit willen we voortuitlopen op de komst van de Omgevingswet. De gebiedsvisies per dorp bevatten richtinggevende ambities en speerpunten voor de komende tien jaar. De gebiedsvisies zijn getoetst bij de inwoners en organisaties in verschillende rondes. Hierop is input geleverd die weer gebruikt is voor de wijk- en dorpsplannen.



# Inhoud

1

Plattelands-  
dorp met veel  
burgerkracht



2

Onze visie  
op het dorp



3

Speerpunten  
2018-2022



4

De uitvoering  
van het  
dorpsplan



Bijlage 1: Doorgaande  
ontwikkelingen en  
reguliere activiteiten



Bijlage 2:  
Cijfers van het dorp









# 1

## Plattelandsdorp met veel burgerkracht

Hazerswoude-Dorp is in de westelijke groene gordel een groot dorp met ongeveer 6.000 inwoners (5% van de Alphense bevolking). Het lintdorp wordt doorsneden en ontsloten door de N209 (de Gemeneweg), maar ligt verder op afstand van grotere kernen als Alphen-stad, Leiden en Zoetermeer. Daardoor is men aangewezen op voorzieningen van het dorp. Voor het openbaar vervoer is men van de bus afhankelijk, maar dit kost tijd en vergt vaak veel overstappen.

Hazerswoude-Dorp is een bloeiend plattelandsdorp met een hoog voorzieningenniveau en een open, gemoedelijke identiteit. In het centrum staan veel mooie oude huizen en gebouwen, een molen en watergangen die het een karakteristieke uitstraling geven. Een groot deel van het dorp is agrarisch gebied. Er is een levendig verenigingsleven, dat ook zorgdraagt voor grote jaarlijkse evenementen als de jaarmarkt en Koningsdag. Hazerswoude-Dorp is goed aangesloten op het omringende platteland en water, wat veel kleinschalige toeristische mogelijkheden biedt (o.a. Bentwoud).

# 2

## Onze visie op het dorp

In Hazerswoude-Dorp heerst een goede dorpsfeer met veel saamhorigheid onder bewoners. Men is trots op het dorp en woont er vaak al generaties lang. Bewoners zetten zich actief in voor de leefbaarheid. Er is ook een Dorpsoverleg, dat een goede gesprekspartner van de gemeente is. In de afgelopen jaren is er veel aandacht geweest voor de bereikbaarheid van het dorp en ook in die discussie toonden zij hun betrokkenheid. De meningen konden daarin flink uiteenlopen, maar er wordt in samenwerking met de provincie en de

gemeente een oplossing gevonden voor de bestaande verkeersbarrières en de verkeersveiligheid. In de komende jaren krijgt de uitvoering van die infrastructurale werken veel aandacht.

Door de focus op de verkeersveiligheid- en bereikbaarheid zijn andere zaken enigszins ondergesneeuwd. De toenemende vergrijzing vraagt om maatregelen, zodat het zorgaanbod beter aansluit op de (toekomstige) vraag. Ook de jeugd verdient meer aandacht. Hoewel zij niet veel op straat rondhangen, zijn er wel signalen dat sommige kinderen en jongeren tussen wal en schip vallen. Het is belangrijk om hun vragen en behoeften beter in kaart te brengen, zodat daarop een passende preventieve aanpak kan worden ontwikkeld. Veel jongeren spreken de wens uit om in het dorp te blijven wonen, maar dan moeten zij daartoe wel de ruimte voelen.

In het dorp zijn eigenlijk alle voorzieningen aanwezig. Er zijn fysiotherapeuten, een huisarts, tandarts, een

CJG en een apotheek. In het centrum van het dorp ligt ook een zorgvoorziening voor ouderen: De Driehof. Er zijn drie kerken met een vitale kerkgemeenschap. Winkels en horeca zijn geconcentreerd in met name het oostelijk deel van het dorp op het Ambachtsplein en aan de Dorpsstraat. Er is o.a. een sporthal, een voetbalclub, een ijsbaan en een openluchtzwembad De Hazelaar, dat geheel op vrijwilligers draait. Er zijn diverse lagere scholen en een vestiging van de Groene Hart scholen die VMBO en HAVO aanbiedt voor de onderbouw. Daarna stromen de leerlingen door naar de vestiging in Alphen aan den Rijn.

Aan de westkant van het dorp liggen een multifunctionele accommodatie, de Juffrouw, en een jongerencentrum, het Stek. Door de ligging buiten het centrum moet de aan- en inloopfunctie van deze locaties zich nog verder ontwikkelen. Het Stek wordt gerund wordt door een vereniging die al vele generaties meegaat.



# 3

## Speerpunten 2018-2022

In de komende vier jaar krijgen onderstaande thema's extra aandacht in Hazerswoude-Dorp, onderbouwd door de cijfers en ingegeven door de opgebouwde kennis van het gebied. Daarnaast hebben we uiteraard ook te maken met doorgaande ontwikkelingen en reguliere werkzaamheden die onze aandacht vergen. Die komen in bijlage 1 aan bod. De gedetailleerde uitwerking van deze speerpunten vindt plaats in de jaarlijkse uitvoeringsplannen voor alle kernen.





Speerpunt		Betrokken partijen
1	Infrastructuur en bereikbaarheid verbeteren	Inwoners (incl. Dorpsoverleg), Provincie, ondernemers, gemeente
2	Afstemming zorgvraag en -aanbod oudere inwoners	Dorpsoverleg, maatschappelijke partners, vrijwilligers, gemeente
3	Jeugd	Jongeren, dorpsoverleg, maatschappelijke partners, gemeente.
4	Behoud van leefbaarheid en betrokkenheid	Inwoners (incl. Dorpsoverleg), de Juffrouw, onderwijs, maatschappelijke partners, gemeente

### 3.1 Infrastructuur en bereikbaarheid verbeteren

- De kruising Dorpsstraat/N209 en de hele verkeersafwikkeling in het dorp vormen een permanente bron van zorg. In 2017 is door provincie en gemeente met belangengroepen en inwoners toegewerkt naar een combinatie van regionale en lokale maatregelen. Dit pakket is door de gemeenteraad van Alphen aan

den Rijn niet volledig overgenomen. Wel onderkennen alle partijen dat er extra maatregelen nodig zijn om het dorp goed te ontsluiten. In 2019 worden deze verder uitgewerkt.

- Een wens is om de N209 over een langere lengte ondergronds aan te leggen. Hierdoor neemt de leefbaarheid toe en wordt tegelijkertijd het doorgaande verkeer gefaciliteerd. Er kleven echter diverse nadelen aan deze oplossing, waarbij de financiering tot op heden de belangrijkste is.
- De verlichting van de fietsverbinding Hazerswoude-Dorp/Hazerswoude-Rijndijk wordt aangepakt.

#### Doel:

De doorstroming, verkeersveiligheid (inclusief landbouw en zwaar vrachtverkeer), bereikbaarheid en verbinding in het dorp (oversteken) worden verbeterd.

### 3.2 Afstemming zorgvraag en -aanbod oudere inwoners

De vergrijzing van het dorp vraagt om extra inzet.

- Er wordt een overleggroep casemanagement dementie opgezet waarin wijkverpleegkundigen en TOM in de buurt vraag en aanbod rondom (dementerende) ouderen in kaart brengen.
- Er wordt onderzocht, samen met de professionals in het gebied, hoe zij de preventieve ouderenbezoeken praktisch kunnen vormgeven. De pilot loopt in Koudekerk binnen het project “Prettig ouder worden in Rijnwoude”. De wens is om in de volgende fase te starten in Hazerswoude Dorp.

#### Doel:

De zorgbehoefte sluit aan op de vraag van de ouderen en de ondersteuning van de ouderen verbetert.

### 3.3 Jeugd

De voorzieningen voor jongeren zijn minimaal en moeten worden versterkt. Er komt een procesaanpak voor jeugd. Dit is positief voor de – toch al grote - sociale samenhang

in het dorp, die al groot is, ten goede komen.

- Vanaf 1 november 2017 is een jongerenwerker actief in Hazerswoude-Dorp en deze is aan de slag gegaan. Daarnaast is er een WhatsApp-groep en een tweewekelijks overleg met politie, Toezicht en Handhaving, jongerenwerk en gebiedsadviseurs.
- Om in de toekomst veel meer vanuit de preventie te kunnen werken is het belangrijk een beeld te krijgen van wat er speelt en leeft onder de jeugd die we (nog) niet op straat zien. Wat houdt hen bezig, waar liggen kansen en risico's. Zo kan het aanbod en de inzet afgestemd worden op wat het dorp vraagt. Op korte termijn wordt gestart met een onderzoek waarbij zowel professionals als inwoners betrokken worden. Op basis van het onderzoek wordt een interventieplan opgesteld met concrete acties.

#### Doel:

Een sluitende keten en netwerk voor de jeugd, zowel voor individuele jongeren als jeugdgroepen in het kader van preventie.



### 3.4 Behoud van leefbaarheid en betrokkenheid

De betrokkenheid van de inwoners is bepalend voor de leefbaarheid in Hazerswoude-Dorp, net als het behoud van de maatschappelijke voorzieningen.

- Het verbeteren van de exploitatie van het multifunctionele centrum De Juffrouw wordt daarom opgenomen in het nieuw te ontwikkelen accommodatiebeleid. Daarbij is het belangrijk dat de activiteiten in De Juffrouw goed aansluiten op de dorpsopgave (activiteiten voor ouderen en jeugd) en de beoogde maatschappelijke effecten.
- Met het vrijwilligerscollege wordt ingezet op behoud, ontwikkeling en werving van vrijwilligers in het dorp.
- De kwaliteit van de ingangen van het dorp wordt verbeterd. Dit wordt samen met de inwoners en bedrijven vorm gegeven.
- De kwaliteit van het openbaar gebied in Hazerswoude-Dorp loopt iets achter op de gehanteerde standaard van de Alphense lijn. Er wordt op termijn een inhaalslag gemaakt, via de geplande reconstructies (zie bijlage).



#### Doel:

Behoud van de betrokkenheid van de inwoners, de kwaliteit van het openbaar gebied verbetert en maatschappelijke voorzieningen blijven bestaan.

# 4

## De uitvoering van het dorpsplan

### Werkwijze

In Hazerswoude-Dorp hebben we te maken met diverse formele en informele contacten. Die contacten zijn een belangrijke informatiebron voor wat er werkelijk speelt in het dorp, zowel in de openbare ruimte als achter de voordeur. Als gemeente hechten wij veel belang aan de taak van signaleren, informeren en opbouwen en onderhouden van het netwerk. Dit is ook verwoord in één van de strategische lijnen van onze gemeente ('het gemeentehuis uit') en in het coalitieakkoord 2018-2022 ('we werken van buiten naar binnen'). Onze werkwijze voor de uitvoering van het dorpsplan bestaat uit:

- Het onderhouden en ontwikkelen van contacten met inwoners, belangenvereniging, ondernemers, vrijwilligers, sleutelfiguren, ook via social media.
- Delen van signalen vanuit het netwerk met collega's, management en bestuur.
- Vroegtijdig anticiperen op vraagstukken en in samenwerking met betrokken partijen interventie strategieën ontwikkelen en uitvoeren.
- Het maken van een jaarlijks uitvoeringsplan/ wijkagenda met het dorpsoverleg.



### Resultaat:

- Effectieve en efficiënte communicatie binnen het dorpsnetwerk.
- Partnerschap in de wijk op basis van een democratisch akkoord.
- De-escaleren van incidenten in het dorp.

### Metten van resultaten

De resultaten die horen bij de speerpunten worden op verschillende wijze gemeten: via indicatoren uit de belevingspeiling, metingen in het openbaar gebied, het ophalen van verhalen en het zichtbaar maken van resultaten met beeldmateriaal. Jaarlijks worden uitvoeringsplannen gemaakt waar de SMART resultaten in verwerkt zijn.

### Bijlage 1: Doorgaande ontwikkelingen en reguliere activiteiten

Domein	Onderwerp	Activiteit
Sociaal Domein	Tom in de buurt en Actief Rijnwoude	TOM in de buurt zoekt nog meer aansluiting bij de lokale (vrijwilligers)organisaties. De reguliere activiteiten van Tom in de buurt zijn de activiteiten van De Juffrouw: koffie-ochtend (2x per week) en mantelzorgcafé (1x per week). Daarnaast zijn er activiteiten met betrekking tot de scholing van vrijwilligers.
		Ondersteuning van de vrijwilligersorganisaties die actief zijn in Hazerswoude Dorp.
		De sportverenigingen worden ondersteund in hun activiteiten.
		Via de subsidies worden verenigingen ondersteund bij het uitvoeren van sociaal maatschappelijke activiteiten. Er wordt gezocht naar de mogelijkheden om de activiteiten goed op elkaar aan te laten sluiten.
		Doorontwikkeling van het sociale team om de samenwerking tussen de uitvoerende partijen in het sociale domein te verstevigen. De uitvoerende partners (Go! Voor Jeugd, Boost, Tom in de Buurt, Alphen Beweegt en thuiszorg) hebben de uitdrukkelijke wens uitgesproken om hier zo spoedig mogelijk mee aan de slag te gaan.
	Participatie	Er is veel contact en regulier overleg met het dorpsoverleg en de participatie wordt gestimuleerd.

<b>Infrastructuur en openbaar gebied</b>		Hazerswoude-Dorp West. De straten die tot het plangebied behoren zijn: Dorpsstraat (ten westen van de N209), Zuidsingel, Rembrandtlaan, Plan Zuid 1 (Schildersbuurt Oost), Gerard Doustraat, Frans Halsstraat, Van Ostadestraat, Paulus Potterstraat, Jan Steenstraat, Van Ruijsdaelstraat, Vermeerstraat, Hazerswoude-Dorp West Vanaf 2018
		Buitengebied Hazerswoude-Dorp Zuid
		Burgemeester Smitweg 2023
		Ds. D.A. van de Boschstraat, de Lindenlaan, de Rechthuisstraat en de Ridder van Montfoortlaan. Vanaf 2017
		Loeteweg en Middelweg va. 2018
		Eikenlaan, Elzenlaan, Berkenhof va. 2020
		Burgemeester Warnaarkade va 2021
	<b>Schoon, heel en veilig</b>	Er is één WhatsApp-buurtpreventiegroep actief in de omgeving Westeinde.
		Ontwerp en uitvoering van de herinrichting van plantsoenen, speelplekken en andere openbare ruimte gebeuren in samenspraak met de omwonenden.
	<b>Duurzaamheid</b>	Er ligt een flinke opgave voor de bestaande woningvoorraad van het dorp. De woningvoorraad is redelijk oud; ruim de helft is voor 1969 gebouwd. Investerings in deze woningen ten behoeve van duurzaamheid en levensloopbestendigheid zijn aanzienlijk en moeten grotendeels door de eigenaren zelf betaald moeten worden. Gemeente Alphen aan den Rijn heeft de mogelijkheid om waar nodig te ondersteunen, subsidiëren en stimuleren
<b>Wonen</b>		We schatten dat er tot 2025 ongeveer 25 woningen per jaar worden toegevoegd waarvan 25% huurwoningen. Er is behoefte aan woningen voor starters en senioren.

**Bijlage 2: Cijfers van de wijk**

([www.alphenaandenrijn.incijfers.nl](http://www.alphenaandenrijn.incijfers.nl))

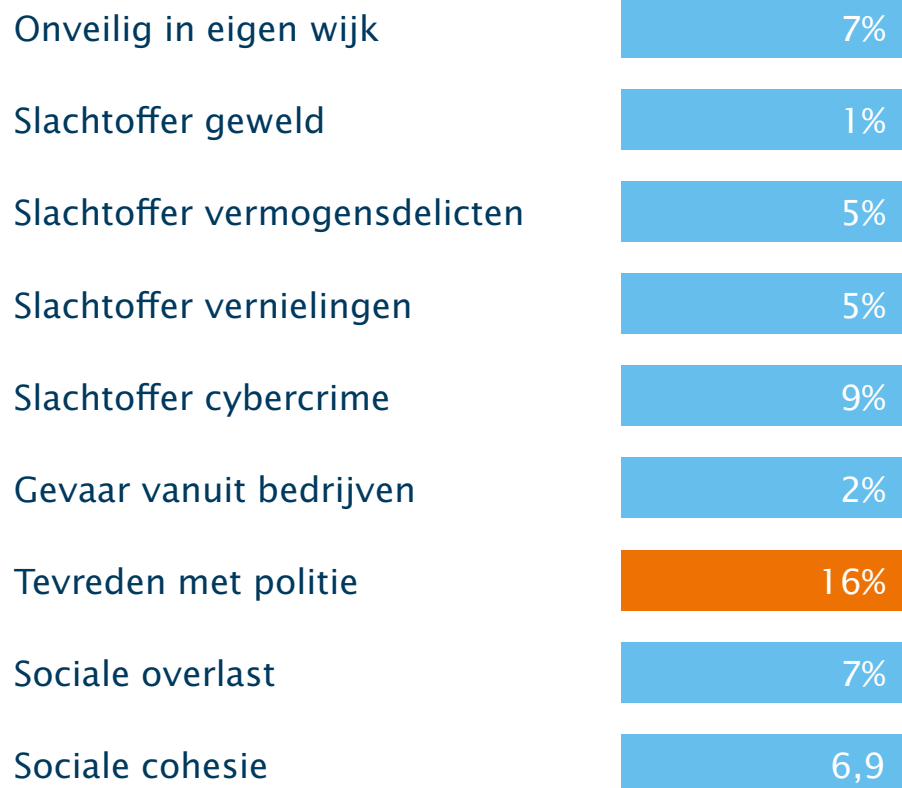
SLECHTER DAN GEMIDDELDE

GELIJK AAN GEMIDDELDE

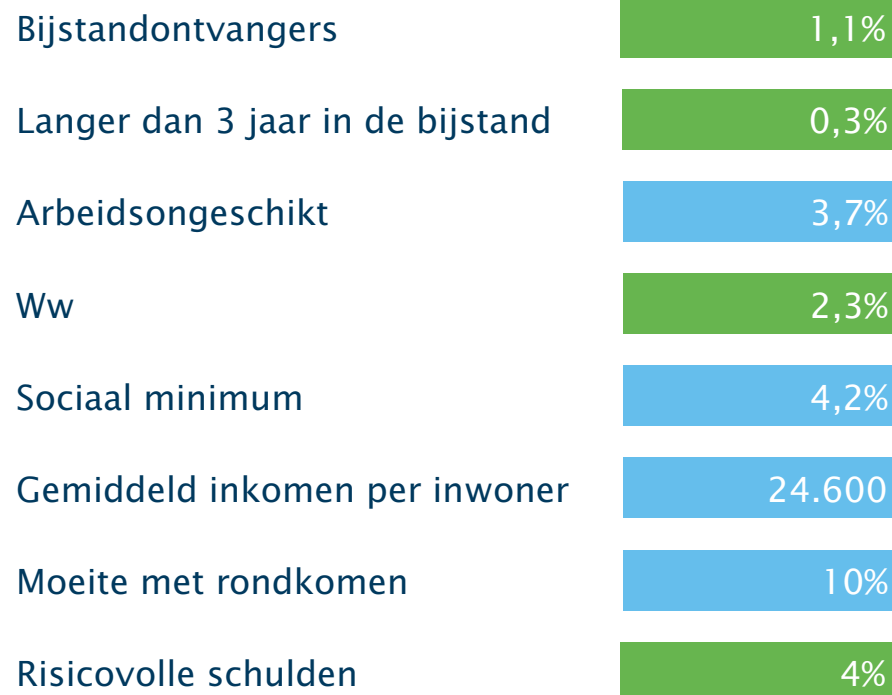
HOGER DAN GEMIDDELDE



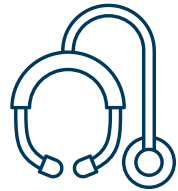
**Veiligheid**



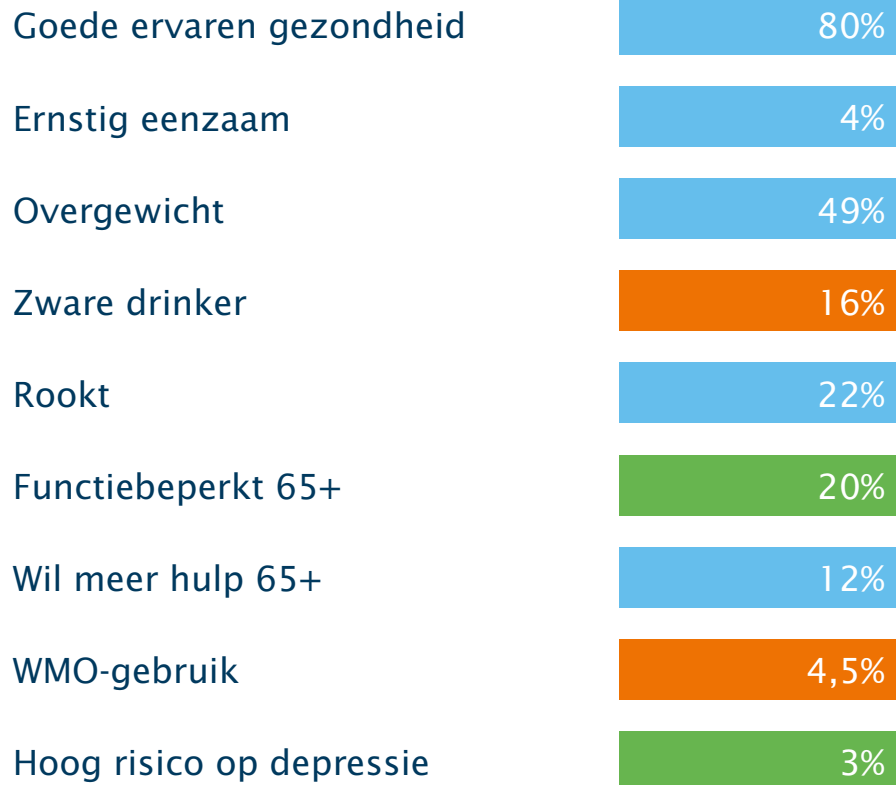
**Sociaal-economisch**







## Gezondheid en zorg



## Fysiek





## Kerncijfers

	Hazerswoude-Dorp	Gemeente
Oppervlakte in hectare	2.917	13.250
Aantal inwoners per km <sup>2</sup>	199	854
Aantal inwoners	5.837	109.657
% 0-19 jaar	23%	23%
% 20-64 jaar	55%	58%
% 65+ jaar	22%	18%
% Nederlandse herkomst	92%	81%
% westerse herkomst	5%	9%
% niet-westerse herkomst	3%	10%



## Kerncijfers

	Hazerswoude-Dorp	Gemeente
Aantal geboortes	55	822
Aantal sterftes	40	1.093
Aantal huishoudens	2.310	46.088
% eenpersoonshuishoudens	28%	32%
% huishoudens zonder kinderen	35%	31%
% huishoudens met kinderen	38%	37%
Aantal woningen	2.411	46.723
% laagbouw	85%	66%
% hoogbouw	15%	34%



## Kerncijfers

	Hazerswoude-Dorp	Gemeente
% Koopwoningen	67%	63%
% Huurwoningen	32%	37%
% Gebouwd na 2000	15%	13%
Aantal arbeidsplaatsen per 100 inw.	52	41
Aantal bedrijven per 100 inw.	12	8
M <sup>2</sup> kantoren per 100 inw.	213	191

[Meer info](#)

Stadhuisplein 1  
Postbus 13  
2400 AA Alphen aan den Rijn  
Telefoon: 140172  
[gemeente@alphenaandenrijn.nl](mailto:gemeente@alphenaandenrijn.nl)  
[www.alphenaandenrijn.nl](http://www.alphenaandenrijn.nl)